

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ФАКТОРИНГУ ПЕРЕД КРЕДИТОМ

Основною метою діяльності банків є збільшення клієнтської бази. Конкурентне середовище сприяє розвитку та вдосконаленню банківської справи, розширення кола операцій та послуг. Сучасний універсальний банк може виконувати традиційні та нетрадиційні операції та послуги.

Виникнення та подальший розвиток нетрадиційних банківських операцій та послуг зумовлені багатьма причинами [1]:

- зниження рівня дохідності традиційних банківських операцій та послуг;
- необхідність підвищення якості обслуговування своїх клієнтів;
- необхідність підвищення ліквідності та платоспроможності комерційного банку;
- залучення нових клієнтів з метою розширення та вдосконалення структури ресурсної бази комерційного банку;
- загострення конкуренції між банками та небанківськими фінансово-кредитними установами, а також між самими комерційними банками.

На сьогоднішній час, на фінансовому ринку України, швидкими темпами розвивається одна із нетрадиційних банківських послуг – факторинг.

Питанням сутності та розвитку факторингових послуг присвятили свої праці ряд вітчизняних та зарубіжних вчених таких, як О. Береславська, Л. Білоусов, Б. Гвоздев, Ю. Лисенков, О. Ляхова, А. Савченко, Л. Руденко, В. П'ятанова, Р. Коттер, Р. Кембелл, Ж. Перар, Е. Доллан та ін.

Факторинг – це придбання банком (чи фактор-фірмою) права вимоги щодо оплати фінансових зобов'язань, скуплених у різних осіб [2]. Основою факторингу є перевідступлення першим кредитором прав вимог боргу третьої особи другому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору. Фактично банк купує рахунки-фактури постачальника за відвантажену продукцію товари чи послуги.

Оскільки факторинг відноситься до послуг кредитного характеру, доцільним було б розглянути переваги та недоліки цієї послуги перед кредитом.

Основні переваги факторингу перед кредитом відобразимо в табл.1.

Основні переваги факторингу перед кредитом

Факторинг	Кредит
1. Погашення заборгованості здійснюється за рахунок коштів, які надходять від дебіторів	1. Погашення здійснюється за рахунок обігових коштів клієнта
2. Може здійснюватися безстроково	2. Надається на визначений строк
3. Здійснюється бланково, тобто відсутні витрати на страхування застави.	3. Надається під забезпечення у вигляді застави, гарантії, поруки
4. Отримані кошти використовуються клієнтом на власний розсуд	4. Кошти надані в кредит використовуються виключно на цілі, визначені в кредитному договорі
5. Розмір фінансування залежить від обсягів дебіторської заборгованості	5. Сума кредиту залежить від таких факторів, як минулі надходження на поточний рахунок, наявне забезпечення, заборгованість за банківськими кредитами тощо.
6. Факторинг включає адміністрування дебіторської заборгованості	Кредит не передбачає додаткових послуг

Основним недоліком факторингу являється вища вартість цієї операції порівняно зі звичайним кредитом. Дохід від факторингових послуг формується з двох частин: з процента на виплачену клієнту суму (20-36%); комісії (плата за обслуговування).

У середньому на вітчизняному ринку розмір плати за обслуговування встановилася на рівні 0,5–3% від вартості рахунків-фактур, проте відсоток може бути більшим за домовленістю сторін та з урахуванням надання додаткових послуг і гарантій [3]. Проте підприємства, які використовують факторингові операції можуть зменшити їх вартість не використовуючи ряд додаткових послуг.

Отже, використання факторингу порівняно з кредитом дає змогу підприємствам: прискорити оборотність оборотних коштів; оптимізувати грошовий оборот; збільшити кількість покупців; застрахувати ризики неплатежу; розширити свою частку на ринку; підвищити свою ліквідність. Розвиток факторингу сприятиме економічному зростанню країни, адже він забезпечує вищий рівень платоспроможності, фінансової стійкості підприємств і збільшення обсягів продажу за рахунок можливості відстрочення платежу.

1. Банківські операції .Підручник .-2-ге вид., випр. I доп./А.М.Мороз, М.І.Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін, За ред. д-ра екон. наук, проф А. М. Мороза .-К.КНЕУ, 2002.
2. Фінансово-економічний словник. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка” 2005.
3. Руда О.Л. Факторинг: основні переваги та недоліки перед кредитуванням - www.rusnauka.com.ua. 4. В.В. Ковальчук Особливості надання факторинговою компанією фінансових послуг //«ЮГ»Финансы Бизнес Страхование » - www.gryphoninvest.com.ua